

Scenariusz lekcji historii w klasie III

Temat: Księstwo Warszawskie-geneza, terytorium, ustroj polityczny i społeczny.

Czas trwania: 1 godzina, klasa II-zakres podstawowy

Klasa:

Cel główny:

- zapoznanie z okolicznościami powstania, kształtem terytorialnym, zasadami ustrojowymi Księstwa Warszawskiego.

Cele operacyjne: uczeń umie, potrafi:

- wymienić skutki III rozbioru Polski,
- scharakteryzować okoliczności powstania Legionów Polskich oraz Księstwa Warszawskiego,
- omówić postanowienia pokoju w Tylży,
- wskazać na mapie terytorium Księstwa Warszawskiego,
- omówić główne zasady ustrojowe powstałego państwa na podstawie fragmentów Konstytucji Księstwa Warszawskiego, wskazać te, które były kontynuacją tradycji polskiego parlamentaryzmu oraz te, które były typowe dla Francji,
- scharakteryzować postanowienia dekretu grudniowego i wyjaśnić, jakie było jego znaczenie dla szlachty i chłopów,
- wyjaśnić, jaką rolę odgrywało Księstwo Warszawskie w systemie napoleońskim,
- odpowiedzieć na pytanie, czy Księstwo Warszawskie było państwem własnym, czy obcym?

Cel wychowania:

- uświadomienie, że walka o niepodległość Polski była jednym z głównych dążeń Polaków po 1795 roku.

Metody pracy:

- rozmowa nauczająca z elementami wykładu,
- praca pod kierunkiem nauczyciela z tekstem źródłowym,
- praca z mapą, atlasem historycznym.

Środki dydaktyczne:

- teksty źródłowe: fragmenty Konstytucji Księstwa Warszawskiego w "Wiek XIX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów."
- mapa: Europa w latach 1789-1815,
- mapki historyczne.

Przebieg lekcji:

1. *Część wstępna:*

- czynności organizacyjne,
- nauczyciel podaje temat lekcji, omawia cele i przebieg zajęć,
- wprowadzenie do tematu: nauczyciel zadaje uczniom następujące polecenia:
 - a) omówcie przyczyny III rozbioru Polski
 - b) spróbujcie wymienić możliwe (prawdopodobne) konsekwencje III rozbioru Polski

2. *Część właściwa:*

- nauczyciel, odwołując się do wiedzy uczniów, omawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego oraz przebieg wojny 1809 roku (wypowiedzi ilustrowane są mapą),
- na podstawie mapy i mapek w atlasie uczniowie charakteryzują terytorium Księstwa Warszawskiego w chwili powstania państewka oraz po pokoju w Schönbrunn,
- nauczyciel omawia drogę powstania Konstytucji Księstwa Warszawskiego,
- uczniowie otrzymują teksty źródłowe, charakteryzują ustrój Księstwa Warszawskiego odpowiadając na zadawane pytania.

Pytania:

- W Konstytucji została zawarta zasada trójpodziału władzy. Wyjaśnij do kogo należała władza ustawodawcza, wykonawcza i sądownicza ?
- Kto zasiadał w senacie i izbie poselskiej?
- Jakie grupy społeczne miały przewagę w Sejmie ?
- Wskaż zapisy gwarantujące polski charakter Księstwa Warszawskiego.
- Które artykuły Konstytucji świadczą o ustrojowej tradycji Polski przedrozbiorowej? Uzasadnij odpowiedź.
- Które artykuły Konstytucji świadczą o wpływie konstytucji francuskiej? Uzasadnij odpowiedź.

- nauczyciel omawia postanowienia dekretu grudniowego, uczniowie oceniają jego znaczenie dla chłopów i szlachty.

3. *Część podsumowująca:*

- nauczyciel zadaje pytanie: Czy Księstwo Warszawskie było państwem własnym czy obcym? Uczniowie udzielają odpowiedzi, które w formie wniosków są zapisywane w zeszytach przedmiotowych,
- nauczyciel podsumowuje i ocenia pracę uczniów.

4. **Praca domowa:** Czy słusznie, Twoim zdaniem, postąpili Polacy wiążąc nadzieje na niepodległość z Napoleonem? Uzasadnij swoją opinię przygotowując listę argumentów broniących obranego przez Ciebie stanowiska.

Opracował: Dariusz Łukaszewicz